

להפצת תורתו של הגה"ק
רבי הלל פאלאק זצלה"ה
אבדק"ק סאטמאר
בעל ה"קודש הילולים"

פרי קודש הילולים

בס"ד | פרשת אמור תשפ"ה | גליון מס' 162 | שנה ד'

דברי תורה עפ"י הספה"ק "קודש הילולים"

כל הגדול מחברו עליו להוסיף גדרים וסייגים

גדול הימנו, עליהם להישמר ביותר אף מדברים שאחרים אינם צריכים להקפיד עליהם כל כך. וזהו "להזהיר גדולים", את הגדול מחבירו, "על הקטנים", להישמר אף מהדברים הקטנים, שאחרים אינם נשמרים כל כך. וכן יש לרמז במה שכתוב בהמשך הפרשה (כב, ב), "דבר אל אהרן ואל בניו וינזרו מקדשי בני ישראל ולא יחללו את שם קדשי וגו'". "דבר אל אהרן ואל בניו", היינו הגדולים. "וינזרו מקדשי בני ישראל", שעליהם להינזר אף ממה שאצל שאר בני אדם הוא טוב וראוי, וכמו שנהגו יוסף בן יעקב ורבי יוחנן כנ"ל. ועל ידי זה, "ולא יחללו את שם קדשי", כי חילול ד' הוא כגון שילך רבי יוחנן ד' אמות בלי תורה ותפילין.

(ח"א שעה)

אָמַר אֶל הַכֹּהֲנִים בְּנֵי אֶהֱרֹן וְאֶמְרָתְ אֲלֵהֶם וּגְו' (ויקרא כא, א). פירש רש"י, "אמור ואמרת", להזהיר גדולים על הקטנים.

אמרו חז"ל (סוכה נב, א), "כל הגדול מחבירו יצרו גדול הימנו", ולכן כל הגדול מחבירו עליו להוסיף עוד גדרים וסייגים. וכמו ששנינו (חגיגה יח, ב ע"ש), "יוסף בן יעקב חסיד שבכהונה, והיתה מטפחתו מדרס לקודש". וכמו כן מצינו שאמר רבי יוחנן (יומא פו, א ע"ש), "היכי דמי חילול השם, כגון אנא דמסגינא ארבע אמות בלא תורה ובלא תפילין".

וזהו שרמז הכתוב, "אמור אל הכהנים", שיידעו ויהיה נגד עיניהם תמיד, שהם "בני אהרן", חשובים וגדולים ביותר. ומכיון ש"כל הגדול מחבירו יצרו

האמונה בד' היא היסוד לקבלת התורה

וּסְפַרְתֶּם לָכֶם מִמַּחֲרַת הַשַּׁבָּת מִיּוֹם הַבִּיאָכֶם אֶת עֹמֶר הַתְּנוּפָה שְׁבַע שָׁבָתוֹת תְּמִימֹת תִּהְיֶינָה (ויקרא כג, טו). צריך ביאור למה אמר הכתוב, "ממחרת השבת" והכוונה למחרת יום טוב (רש"י), אמאי לא כתב בפירוש "ממחרת יום טוב", ובכך לא יהיה מקום לטעותם של הצדוקים (עי' מנחות סה, א).

ובזה אפשר גם לבאר לשון חז"ל, "בשבת ניתנה תורה" (שבת פו, ב). "בשבת", כלומר ע"י האמונה שנמשכת מכת השבת, "ניתנה תורה".

(ח"א שעה)

ונראה שבא הכתוב לרמז על עיקר ויסוד ההכנה לקבלת התורה, והוא האמונה בד'. ולכן כתב "ממחרת השבת" דייקא, כי שבת קודש הוא זכר

פרקי אבות

הנשמה שמחה בירידתה לעוה"ז, שנל ידי זה היא לא תאכל נהמא דכיסופא

אִיזְהוּ עֲשִׂיר הַשְּׁמִיחַ בְּחֶלְקוֹ, שְׁנֵאמַר (תהילים קכח ב) "יִגִּיעַ כְּפִיךָ כִּי תֹאכַל אֲשֶׁרֶיךָ וְטוֹב לָךְ", אֲשֶׁרֶיךָ בְּעוֹלָם הָזֶה וְטוֹב לָךְ לְעוֹלָם הַבָּא (פ"ד מ"א).

בעולם הזה את שכרו של לעתיד לבוא. ועל זה בודאי אין לו לשמוח, כי קודם ירידתו היה נהנה יותר, ממה שיהנה לכשיחזור לאחר מותו, למקום ממנה חוצבה נשמתו, כי כבר קיבל שכרו בעולם הזה.

וזהו מה שאמר התנא, "איזהו עשיר" שיכול לשמוח בעושרו. "השמיח בחלקו", כלומר מי שלמרות עושרו הוא שמיח בחלקו המעותד לו לעולם הבא. וזה נלמד מדכתיב "יגיע כפיך כי תאכל אשריך וטוב לך", "אשריך בעולם הזה" שיש לו עושר, ואף על פי כן "וטוב לך לעולם הבא", כי נהנה מיגיע כפו בתורה ובמצוות, שלא יתא לו נהמא דכיסופא בעולם הבא.

(ח"ב קעז; וע"ע בח"א יז)

יש לדקדק, מה הראיה ממה שאמר הכתוב "יגיע כפיך וגו'" לענין "השמיח בחלקו".

ונראה לפרש, דהנה ידוע שקודם ירידת הנשמה לעולם הזה היא נהנית מזיו השכינה, אך אינה נהנית כ"כ שהרי זה נהמא דכיסופא. וכדברי חז"ל (ירושלמי ערלה פ"א ה"ג), "מאן דאכיל דלאו דיליה בהית לאסתכלי באפיה". ולכן יורדת הנשמה לעולם הזה, והאדם צריך להתייגע בעבודת ד', ואז תהא הנאתה בשלימות, שהרי השכר הוא חלק עבודתו אשר עבד את ד'.

אמנם יש "עושר שמור לבעליו לרעתו" (קהלת ה, יב), והיינו שמשלמים לו

"...ואולי אם המצא תמצא איזה דברי אגדה אשר ראוי לאמרם בשבילי, אולי אבנה גם אני בעבורכם..."
שם בהקדמה

"וזאת באתי לרשום איזה ליקוטים למען ירוץ הקורא, ולאמר בשבילי איזה דבר בכל שבוע..."
קודש הילולים ח"א עמ' ד'

דברי תענוגים

מאת רבינו בנימין וואלף בן רבינו יואל זצ"ל רייכלס אב"ד שאפי, חותנו של רבינו הילל הזקן זצ"ל אב"ד אייבשיץ

בענין קבלת קרבנות מהנכרים

איש איש מבית ישראל ומן הגר בישראל אשר יקריב קרבנו לכל נדריהם ולכל נדבותם וגוי ומיד בן נכר לא תקריבו וגוי מכל אלה (ויקרא כב יח-כה).

פירש רש"י (עפ"י הגמרא במנחות עג: ועוד), 'ומיד בן נכר' – 'נכרי שהביא קרבן ביד כהן להקריבו לשמים, לא תקריבו לו בעל מום וכו'. אבל תמימה תקבלו מהם, לכך נאמר למעלה 'איש איש', לרבות את הנכרים שנודרים נדרים ונדבות כישראל".

והנה בענין קבלת קרבנות מנכרים דרשו בגמרא (חולין יג:) את הפסוק בתחילת פרשת ויקרא, 'אדם כי יקריב מכם קרבן, "מכם" ולא כולכם, להוציא את המומר. "מכם", בכס חלקתי ולא בעובדי כוכבים'. דהיינו שמישראל מומר אין לקבל קרבן, אבל מהעכ"ם מותר לקבל אפילו ממי שאדוק בע"ז, וכדאמר רב נחמן (שם), אין מינין באומות עובדי כוכבים. ופריך הש"ס, ממאי, אולי כוונת הכתוב 'אדם כי יקריב מכם', שמצדיקי ישראל - היינו שאינם מומרים - מקבלים קרבן, ומהרשעים לא מקבלים, אבל מהעכ"ם כלל וכלל לא. ותירצו, לא סלקא דעתך, כי בוודאי מקבלים קרבן מעכו"ם, כדתנא, "מה ת"ל 'איש איש', לרבות העובדי כוכבים שנודרים נדרים ונדבות כישראל".

והתוס' (שם ד"ה ואימא באומות כלל וכלל לא) ביארו את הה"א של הגמרא, שלא יקבלו כלל קרבנות מהגויים. והקשו התוס', א"כ לישתוק קרא מיניה - שלא יהיה כתוב כלל הפסוק 'מכם', דמהיכא תיתי שיקבלו קרבן מעכו"ם. ותירצו, וי"ל דמכל מקום סלקא דעתך דמצדיקי עובדי כוכבים [שעדיין הינו סוברים שמנכרים שאינם אדוקים בע"ז] נקבל, להכי אתא קרא, [

שליך נכתב 'מכם' שלפי הה"א של הגמרא משמעותו: למעוטינהו לגמרי. ועוד כתבו התוס', ואם תאמר, והא כתיב 'ומעון וכתות ונתוק וכרות' וגו', וכתוב 'ומיד בן נכר לא תקריבו את אלה', הא תמימים תקריבו [הרי שמקבלים קרבנות מנכרים, ומהי הה"א שלא]. ויש לומר, דלעולם תמימים נמי לא, ואתא קרא בבעלי מומין לעבור עליהם בלאו ועשה. ע"ש היטב, ובמה שהקשה המהרש"א על דבריהם.

ועלה ברעיוני לפרש דברי התוס', וזה הוא אשר אחזה. דהתוס' רצו להוכיח דעל כרחק הסברא החיצונה [היינו הסברא השכלית, לולי דרשות הפוסקים] היא, דכלל וכלל לא יקבלו קרבנות מנכרים. והראיה לכך, דגם למסקנה, לא הסתפקו חז"ל במשמעות הפסוק 'ומבן נכר לא תקריבו את אלה' שמשמעותו שתמימים מקבלין מהם, ועדיין נזקקו לדרוש 'איש איש' לרבות את הנכרים.

אלא על כרחק צריך לומר, שהסברא החיצונה היא דכלל לא, ואי לאו דכתיב 'איש איש' הוי אמינא דמיד בן נכר' וגו' אתי לאיסור לאו על קבלת בעלי מומין, וכמו שתירצו התוס'. וכדי שלא נטעה לומר, שאולי דיוקא דקרא 'ומיד בן נכר' אתי לקבל קרבן מעכו"ם שאינו מין, על כן נאמר 'מכם', שנקבל רק מישראל שאינם מומרים, אבל מעכו"ם כלל לא, לחזק הסברא החיצונה.

ורק אחר שאמר הכתוב 'איש איש', דרשינן שמקבלים קרבנות מנכרים, ו'מכם' בא לומר ש"בכם" חילקתי, להוציא ישראל מומר, אבל מנכרים מקבלים מכולם. ודוק היטב וקל להבין [וכוונת רבינו ליישב בזה קושי המהרש"א על התוס', ע"ש].

דברי ברכה

מזל טוב לצאצאי רבינו הגה"ק זצ"ל

הרה"ח משה הערש בנימין הי"ו ולחתנו הרב חיים צבי אייזנבאך הי"ו ולנכדו הרה"ח יעקב ישראל אייזנבאך הי"ו לרגל הולדת הנינה-הנכדה-הבת

יהי רצון שיזכו לרוות מכל יוצ"ח רב תענוג ונחת דקדושה לתפארת אבות, הם וכל משפחתם, ייתקיים בהם במהרה "בגלל אבות תושיע בנים ותביא גאולה לבני בניהם", אמן.

נא להתפלל וללמוד לזכות הרה"ח יואל בן חוה גיטל הי"ו לרפואה שלימה במהרה בתוך שאר חולי ישראל

לעילוי נשמת

מרת **יוטא** בת הגה"צ ר' משה דוד (סופר) **שרייבר** ע"ה
נלב"ע י"ח אייר ל"ג בעומר תשמ"ה
ת נ צ ב ה

לעילוי נשמת

הרב **יוסף זצ"ל** ביב"חט"א הרב ברוך צבי הי"ו גרינבוים
נלב"ע במירון ביום ל"ג בעומר י"ח אייר תשפ"א
ת נ צ ב ה
(בגליון 61 הובא מאמר לזכרו)

"עיקר כיבוד אב ואם לעשות רצון אבינו שבשמים כי זה נחשב לאבות כאילו המה עושים, והעיקר לקבוע עתים בכל יום ויום לתורה..." (שם)

"...מי שזכה להיות לו בנים וחתנים צדיקים וכו' המעשים שלהם יהיו לו למשען בעולם הבא וכו' ואין לנו חסד גדול מזה..." (קודש הילולים בהקדמה)